

Hämeessä on runsaasti viehättäviä kyliä, arvokkaita kulttuuriympäristöjä, idyllejä, joita maalle muuttajat hakevat. Onko kylissä kuitenkaan tarjolla koteja muuttajille?

Hämeen edullinen sijainti on huomattu. Nyt on hämäläisten kylien, kuntien ja kiinteistönomistajien hetki vastata tähän kiinnostukseen ja kysyntään.

Uusia asumisratkaisuja kyliin -selvityshanke on perehtynyt viiden pilottikylän kanssa vuoden ajan kyläasumisen haasteisiin, rakentanut yhteistyötä ja ideoinut uusia asumisratkaisuja Kanta- ja Päijät-Hämeessä. Hanke päättyy ja sen kokoama Kyläasumisen kumppanuuspöytä julkaisee ehdotuksensa uusien asumisratkaisujen edistämiseksi kylissä.

Hämeen Kylät ry:n selvityshankkeessa kartoitettiin kylien kiinnostusta avoimella haulla, sen pohjalta valittiin viisi pilottikylää. Pilottikylät ovat kaikki elinvoimaisia ja aktiivisia kyläyhteisöjä, joissa on paikallisia palveluita kuten toimivat kyläkoulut sekä monenlaista yritystoimintaa. Pilottikylät ovat myös jokainen viehättäviä kyläidyllejä, jotka ovat virallisesti luokiteltu arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja/tai maisema-alueeksi.

Hanke järjesti kaikille avoimet kyläillat syksyllä 2021, niissä ideoitiin uutta asumista kylään ja koottiin kiinnostuneista joka kylälle asumisen työryhmät. Kyläiltojen ideoista ja ehdotuksista järjestettiin neuvottelut oman kunnan asiantuntijoiden kanssa. Hankeen työntekijä loi yhteyksiä kuntien lisäksi myös muualle kuten Hämeen ja Päijät-Hämeen liittoon sekä oppilaitoksiin. Kyläasumisen edistämiseen suhtauduttiin hyvin myönteisesti, ennako-odotukset ylittyivät.

Kyläasumisen kumppanuuspöytä aloitti työskentelyn tammikuussa 2022 ja kokoontui neljä kertaa. Kumppanuuspöytä julkaisee nyt ehdotuksensa uusien asumisratkaisujen edistämiseksi kylissä. Ehdotukset lähetetään Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnille ja niiden päättäjille sekä hankkeessa olleille yhteistyötahoille.

Kyläasumisen haasteet osoittautuivat työskentelyssä samankaltaisiksi ja ideoita on jaettu pilottikylien kesken. Tällä hetkellä Hämeessä on liian vähän tarjontaa maalle muuttohalukkaille ja se mitä on, ei oikein löydy tai ei ole sitä mitä etsitään.

Kumppanuuspöytä esittää, että maallemuutto halukkaille tarvitaan kylistä monipuolisia ja erikokoisia kohteita sekä helppohoitaisia että vaativia niin yksinasuville, perheellisille kuin yhteisöasumisesta kiinnostuneille. Kolmella pilottikylällä on myynnissä kunnan kaavatontteja mutta tarvitaan myös muuta. Erityisesti yksityisiltä kiinteistönomistajilta toivotaan halukkuutta edistää kyläasumista ja myymään sopivia rakennuspaikkoja. Janakkalan ja Lopen kunnat ovat lähestyneet maanomistajia, ja näiden kuntien nettisivuille voivat kylien yksityiset maanomistat ilmoittaa kohteitaan, niin taloja kuin talojen paikkoja. Hämeenlinnan Alvettulassa kyläyhdistys on lähestynyt maanomistajia ja kerää seudun tarjontaa omille nettisivuilleen. Hattulan kunta on aloittanut osaleiskaavan laatimisen Tyrvännön niemelle, ja kyläyhteisö kokosi puolestaan kylän yhteisiä tarpeita ja toimia kyläsuunnitelmaksi. Vähikkälässä Janakkalassa pohditaan, miten arvokkaiden vanhojen rakennusten, toiminnassa olevan kyläkoulun ja seurantalonsäilykset entiset asunnot saadaan kylästä kiinnostuneille tutustumisasunnoiksi. Asikkalan Kalkkisissa olisi mahdollista rakentaa mummomökkejä tai minitaloja kunnan tonteille perinteisten omakotitalojen lisäksi.

Kyläasumisen kumppanuuspöytä listaa myös ehdotuksia kylien, niiden kohteiden ja vetovoimatekijöiden markkinoimiseksi ja näkyväksi tekemiseen. Tulevana kesänä kylät kutsuvat maalle muutosta

kiinnostuneita tapahtumiinsa ja tulemaan tutuiksi ehkä tulevan kyläyhteisönsä kanssa. Lopen kunta ja Pilpalan kylät ry lähtevät toteuttamaan Pilpalassa asumiskokeiluja Leader-EMO:n hankerahoituksen tuella.

Selvityshanke päättyy 31.5.2022, Hämeen Kylät ry jatkaa yhteistyötä pilottikyläiden, niiden kuntien ja kumppaneiden kanssa vuoden loppuun. Tavoitteena on saada rahoitus LAB-ammattikorkeakoulun, Hämeen ammattikorkeakoulun ja Hämeen Kylät ry:n kanssa niin, että osaa kumppanuuspöydän ehdotuksista saadaan eteenpäin pilottikylillä. Kiinteistönomistajat ovat ratkaisevassa asemassa, lähtevätkö he tarjoamaan rakennuspaikkoja, -maata tai vajaakäyttöisiin rakennuksiin käyttöä. Pilottikuntien suhtautuminen on ollut ratkaisuhakuista, tätä mahdollistavaa asennetta tarvitaan jatkossakin.

Kyläasumisen kumppanuuspöytäään osallistui 76 ihmistä, joista 30 osallistui 2-4 kertaa. Osallistujista 17 oli kuntien, oppilaitosten ja muiden julkisten organisaatioiden asiantuntijoita. Suurin osa osallistujista oli pilottikyläiden vapaaehtoisia kylätoimijoita. Kumppanuuspöytätyöskentelyyn osallistui myös muutamia maallemuuttoa suunnittelevia.

Hämeen Kylät ry:n kyläasiamies Elina Leppänen toimi hankkeen työntekijänä osa-aikaisesti. Hänen tukenaan asiantuntijarykkin osallistuivat arkkitehti Eeva Aarrevaara LAB ammattikorkeakoulusta, alueidenkäytön asiantuntija Hannele Kuitunen Hämeen ELY-keskuksesta ja kyläaktivaattori Henna Pirkonen Päijät-Hämeen kylistä.

LISÄTIETOA

<https://www.hameenkylat.fi/uusia-asumisratkaisuja-kyliin/>

Tässä linkki kyläasumisen kumppanuuspöydän esitykseen. Toimenpide-ehdotukset löytyvä dioista 3-5.

https://hameenkylat-my.sharepoint.com/:b/g/person/kylaasiamies_hameenkylat_onmicrosoft_com/EX_hJzwnW2BApCbjXSJb5oIB1fBChDolg2iLiTO64x9wJw?e=LCSdqa

VALOKUVIA Uusia asumisratkaisuja kyliin – tästä kansioista

https://hameenkylat-my.sharepoint.com/:f/g/person/kylaasiamies_hameenkylat_onmicrosoft_com/EoDQsGu5VktKjhZc8vIBIuYB7UXbTP6R-Vbh699hgtbXKg?e=HSJeuK

Hämeen Kylät ry / Uusia asumisratkaisuja kyliin /
Elina Leppänen /0400 944 868 / kylaasiamies@hameenkylat.fi

ALVETTULA Hämeenlinna / Alvettulan kyläyhdistys ry/ Reijo Saastamoinen / 050 5262240
/ Alvettulan koulun tuki ry / Pekka Verho / 040 8490 456

KALKKINEN Asikkala / Kalkkisten seudun kyläyhdistys ry /
Minna Koskinen / 050 5054025

LEPAA – TYRVÄNNÖNNIEMI / Lepaan koulun vanhempainyhdistys ry /
Mari Monto / 040 7587096

PILPALA Loppi / Pilpalan kylät ry /
Anu Kosonen / 040 3639287

VÄHIKKÄLÄ Janakkala / Vähikkälän Väljämä ry /
Erika Mantere / 050 5371181

